

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
DE
ECLAMPسيا INFANTUM

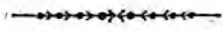
QUAM

ANNUENTE INCLYTA FACULTATE MEDICA

PRO

DOCTORIS MEDICINAE LAUREA IN ALMA AC CELEBER-
RIMA REGIA UNIVERSITATE PESTIENSI RITE OBTINEN-
DA CONSCRIPSIT

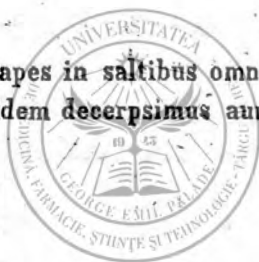
JOSEPHUS KOLLARITS,

Theses adnexae publice defendentur in Aedibus Facultatis Medi-
cae die 28. Februarii 1833.

PESTINI,
TYPIS LANDERERIANIS.

Floriferis ut apes in saltibus omnia libant
Omnia nos itidem decerpimus aurea dicta.

Lucret.

Meinem
hochverehrten Oheim.

Herrn
JOHANN PFNEYSZL

Vormund der königl. Freistadt
Ödenburg

Aus Dankbarkeit und Höchachtung gewidmet.

De Eclampsia Infantum.

§. 1.

Nomine Spasmorū, Convulsionum, Eclampsiae, Epilepsiae infantilis, puerilis venit morbus ille nervosus, spasmodicus, aetati infantili infensus, qui se convulsionibus universalibus cum absentia conscientiae sui plena manifestat.

§. 2.

Morbus hic infantes vel ex improvise adortur, aut prodromis quibusdam symptomatibus sese annunciat.

Prodroma haec quandoque per pauca solum minuta, alias per horas, imo quandoque per dies pauciores aut plures duranti adnotantur: inquietudo major, ejulatus, pervigilium, appetitus cibi imminutus, nausea, quandoque vomitus, subinde tormina, diarrhoea, qua evacuantur excrementa viridia vel nigricantia, frequenter alvus obstipa. Temperatura corporis mutata, jam aucta, jam imminuta. Cutis color mutatus, saepe pallor singularis, subin rubor turgorque major, imprimis faciei,

§. 3.

Multis in casibus eclampsia infantem corripit subito, quin prodroma ulla observata fuerint. Observantur quippe de repente motus miri, involuntarii, convulsivi in musculis faciei, palpebrarum, maxillae inferioris, spuma inter labia oris exprimitur. Exagitantur imprimis musculi extremitatum, tam superiorum quam inferiorum; corripiuntur spasmis et musculi trunci, ideo corpus totum vario modo contorquetur. Respiratio ipsa evadit strepitosa, anhelosa, infantes non raro inscie et involuntarie exclamant, ejulant. Visus, auditus et tactus torpent, ita ut nihil videant, nil audiant; nil sentiant infantes, etiamsi pungantur, urantur, scindantur. Cutis universa, praecipue illa faciei sub insultu tali est praerubra, imo subinde livida; saepe tamen, imprimis ubi insultus in longius protrahitur, cutis est pallida, acsi corpus exsangue esset. Non raro contingit sub insultu evacuatio urinae alvique involuntaria.

§. 4.

Durat insultus talis subin tantum per pauca minuta, saepe per quadrantes horae, subinde per horas plures, imo per diem unum, duos, tresve, ita ut spasmis remittant quidem, imo penitus sileant, sed mox iterum revertantur, atque corpus exagitent.

Interdum tantum unum latus corporis exagitur spasmis, alterum latus est immobile, quasi paralyticum.

Superato insultu plurimi infantes incidunt in soporem per plures horas durantem.

§. 5.

Inter causas convulsionum disponentes omnium medicorum consensu numerantur sequentes:

Omnium primo dispositio quaedam haereditaria a parente alterutro spasmis forte hystericis aut epilepsia affecto obtenta.

Alias parentibus caeteroquin sanis existentibus per influxus noxios in matrem tempore graviditatis agentes, imprimatur foetui dispositio in eclampsiam. Inter influxus hos noxios minus hucusque notos, animi pathemata peculiarem attentionem merentur. Exemplum idcirco memorabile adducit van Swieten, quod Fabricium Hildanum observasse narrat:

„Juvenis, robusta, et optimo corporis habitu praedita, matrona gravida mirum in modum perterrita fuit, dum epilepticus ferè ad ipsius pedes procideret: post menses aliquot prinipara puellum feliciter enixa est, qui non diu post comitiali morbo correptus fuit, et multis remediis frustra tentatis periit hoc morbo, antequam primum aetatis annum adimpleret. Uterque parens sanus erat, et postea eadem haec matrona aliquot liberos peperit, qui nunquam huic morbo fuissent obnoxii.“

Dispositio porro singulariter exaltata in eclampsiam observatur sub Dentitionis periodo, sub qua nempe major congestio sanguinis locum habet in caput universum, hinc etiam in encephalon.

Sic et eclampsia semel perpressa dispositionem in eundem morbum relinquit.

Causae eclampsiae excitantes multiplices sunt. Frequenter saburra in primis viis haerens eclampsiam in infantibus provocat. Sic in neonatis subinde a meconio nimia quantitate retento et accumulato morbus hicce producitur. Ita lac matris aut nutricis quantitate majori ingestum, adhuc frequentius lac corruptum in infantibus convulsiones excitat. Corruptela talis lactis vero inducitur subinde per cibos aut potus incongruos, quibus nutrix utebatur, subin per morbos in illa evolutos, frequentius per animi affectus vehementes, praeprimis per iram, sed et per tristitiam, per desideria non adimpleta, per concupiscentiam nimiam coitus, per conceptionem, subin quod fluxus catamenialis reversus sit. Lactis corruptela talis non semper sensibus cognoscenda, percipitur per ventriculum tenelli, et non saltem gastralgiam, enteralgiam, vomitum, diarrhocam, sed et convulsiones producit.

Memoratu digna hoc respectu est observatio, quam Heinecke de matre quadam narrat, quae cum ira ex-

candesceret, et lac infanti praeberere nollet, cani pro potu exhibuisset. Canis eo ex tempore convulsionibus exagitabatur.

Boerhave similibus sub circumstantiis infantem convulsionibus obnoxium factum vidit, quae omnem per vitam ipsius duraverant, et nulli medelae cesserunt.

In Ephem: Nat: curios: dec: 1. ann. 11. obs: 41, refertur casus infantis, qui ubera matris vehementer perterritae sugens, protinus doloribus colicis correptus, atque ex convulsionibus demortuus est.

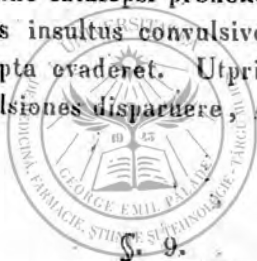
Cel. Richter narrat infantem quemdam convulsionibus laborasse, quoties mamma sinistra lactaretur, cum tamen mammam dextram absque incommodo exsugeret.

§. 8.

Praeterea cibi quicumque, salutaes licet, sed nimia quantitate ingesti uti v. c. fructus maturi; adhuc magis cibi duri, pingues, per ventriculum tenerum haud digerendi in praedispositis convulsiones generant. Subinde potus spirituosus eundem morbum producit. Le Febvre observationem adnotavit infantis, qui omni die dominica convulsionibus vexabatur, quia hac die nutrix illius cremato consuetim usa est. Eclampsiam porro excitant venena deglutita, ipsa pharmaca venenata incaute exhibita, uti hyosciamus, cicuta, belladonna, opium etc.

Frequentem causam convulsionum constituunt vermes intestinales, et quidem tam ascarides vermiculares; ac lumbricoides, quam taenia, quae quidem frequentius aduulorum intestina inhabitat, subin tamen etiam in infantibus reperitur. Sic Wepferus duas morbi historias notatu dignissimas refert: Altera puellam attinet trium annorum, multos per menses convulsionibus vexatam, et dolore assiduo, ita ut fere continuo clamorem vehementem excitasset. Haec tum primum in salutem restituta est, cum taenia longitudine trium cubitorum ex illa recessisset. Altera morbi historia agit de puella septem annorum, quae jam a tertio anno catalepsi prehendebatur, nunc vero tam frequentes insultus convulsivos experiebatur, ut fere mente capta evaderet. Ut primum taenia expelleretur, convulsiones disparere, et puella denuo sapere incepit.

Saburra per se per secretionem morbosam generata frequenter eclampsiam provocat. Sic polyet cacocholia, saburra mucosa, acidum primarum viarum morbum praefatum inducere valent. Ita etiam a flatulentia convulsiones observatae sunt. Alvi quoque adstrictio convulsionibus excipitur, id quod jam Hippocrates adnotavit. Idem Riverius testatur inquit: „Filius Caroli mei, adstrictione alvi perpetuo laborans, convulsus periit.“

Excitantur convulsiones per violentias mechanicas capiti, vel spinnae dorsi illatas; subin per

prolapsus, hernias; porro per profluvia nimia, ut haemorrhagias, choleram:

§. 10.

Frequentem causam eclampsiae infantum constituit refrigerium, quocunque modo admissum. Animi quoque affectus eundem effectum habent. Sic observavit Tissot infantem trium annorum prae ira epilepticum factum. Idem Tissot narrat de infante quatuor annorum, aut parum supra, qui per alios infantes, histrionum adinstar vestitos, et per plateam currentes, terrebatur. Mox convulsiones expertus est, et in summum debilitatis gradum incidit, per diarrhoeam effrenem sese insinuantem, ex quo statu aegerrime tantum, et multas post hebdomades convaluit. Hoffmann historiam refert pueri, qui spectrum conspexisse cum crederet, ita perterritus fuit, ut mortui adinstar humi procumberet. Rediit quidem mox in vitam, sed deliriis et debilitati summae, quas convulsiones vehementes insecutae sunt, succubuit. Svieten infantem dicit quondam per canem ipsum aggredientem stupefactum esse, ut mox convulsionibus laboraret, per omnem canum latrationem facillime revocandis.

§. 11.

Saepe eclampsia infantilis excitatur symptomatice, ut symptoma febris intensioris et continuae et intermittentis. Aurea idcirco notavit verba Cous: „Pueris vero convulsiones fiunt, si febris acuta fue-

„rit, et venter non dejiciat, et vigilent et perterre-
 „antur, et ejulent, et colorem immutent, et ex vi-
 „ridi pallidum aut lividum aut rubrum induant. Haec
 „autem promptissime accidunt pueris recens natis, ad
 „septem annos usque.“

Non raro sub stadio eruptionis variolarum, mor-
 billorum, et scarlatinae eclampsia comparet ut sym-
 ptoma; ita encephalitis, myelitis, hydrocephali
 interni, hydrorachiae symptoma constituit.

Excitantur subin convulsiones infantum antago-
 nistice, metastatice: erysipelate, tinea, crusta lac-
 tea, e cuti cito evanidis.

Ex hucusque dictis facile est intelligere differen-
 tias eclampsiae ab auctoribus stabilitas, ut sunt:
 eclampsia protopathica, deuteropathica, gastrica
 saburralis, mucosa, biliosa, verminosa, inflammato-
 ria, nervosa, sympathica, symptomatice, antagoni-
 stica etc.

§. 13.

Prout pro diversitate momentorum pathogeneti-
 corum, natura eclampsiae varia est, ita variat etiam
 prognosis. In genere morbus hic periculosus est,
 non paucos infantes spatio duodecim, aut viginti qua-

tuor horarum enecat. In cadavere ut plurimum reperiuntur signa sanguinis majori quantitate congesti in encephalon, aut medullam spinalem, subinde extravasatum cruentum, saepe serum in cavo cranii aut specu vertebrarum.

Nec tamen omnis eclampsia enecat, imo vero causa excitante remota, per solam autocratiam naturae non raro morbus hicce sanatur. Sic eclampsia, quae symptoma constituit febris intensioris, vel quae comparet sub stadio eruptionis exanthematis cujusdam acuti, non raro feliciter disparet. Ita, quae excitatur per saburram in tubo alimentari haerentem, per refrigerium admissum, nisi dispositio peculiaris nervosa eminentiori in gradu congenita adsit, feliciter terminatur. Sed etiamsi infans mortem evitet facile post talem eclampsiam, sequitur epilepsia habitualis, quae dein saepe saepius arti omni rebellis est, et etiamsi cesset, relinquit paralyses, fatuitatem.

Saepe tamen per therapiam rationalem eclampsia infantum felicissime sanatur.

§. 14.

Tempore insultus eclampsiae vestimenta omnia corpus arctius stringentia, prementia, solvenda sunt, corpus in situ debito conservandum, ne forte infans e lecto excidat, aut per motus vehementiores convulsivos sibi oculos vel aliam partem corporis laedat. Adstantibus prohibendum, ne violentia abhilita digitos flectant, vel extendant. Postmodum et ex narra-

tione adstantium, et ex investigatione infantis conatur naturam morbi individualement definire, et huic Therapiam adaequatam opponere. Cum tamen deglutitio impedita sit, interne pharmaca nulla applicari possunt, curatioque solis remediis externe applicandis absolvitur.

§. 15.

Iis in casibus, in quibus et ex symptomatibus, et ex causis convincimur causam proximam eclampsiae esse congestionem sanguinis energicam in encephalon, subinde et in medullam spinalem, indicationem formamus ad hanc congestionem imminuendam. Hunc in scopum saepe utilissima est applicatio frigoris, quod fit deportando infantem capite denudato in aërem liberum frigidum. Atque hoc simplicissimo remedio non raro eclampsia sub paroxismo febrili, sub eruptione variolarum etc. felicissime suffertur. Ubi morbus intensior est, ipsa sanguinis evacuatio necessaria est, tempore ipsius insultus instituenda, applicando hirudines duas, quatuor, sex ad regiones temporales, ad regionem occipitalem. Et non raro tempore, quo sugunt hirudines jam spasmi remittunt, disparent. Dum tamen convulsiones ad applicationem hirudinum non remittunt, aut silentes iterum revertuntur, fomenta frigida ad caput utiliter applicantur.

§. 16.

Ubi tam ex symptomatibus, quam ex indole potentiarum nocentium intelligimus, eclampsiae caus-

sam proximam esse debilitatem veram, erethisticam, ibi pannos calefactos fumo aromatico imbutos cuti applicamus; fomenta aromatica, aromatico-vinosa, ut spiritum aromaticum cum spiritu vini camphorato, abdomini praeprimis imponimus. Sic et unguenta, linimenta stimulantia, abdomini, spinae dorsi inungimus; ut unguentum nervinum cum aethere vitrioli, spiritu salis ammoniaci caustico, et balsanio peruviano.

Ubi haec non sufficerent, applicamus sinapismos quatuor extremitatibus; et clysmata ordinamus ex infuso florum chamomillae, ex infuso radicis valerianae sylvestris cum gummi asa foetida, et spiritu cornu cervi.

Ubi nec haec sufficiunt ad convulsiones dissipandas, balneo tepido ex aqua communi, additis floribus chamomillae, herbis aromaticis, ac vino, per quadrantem horae infantem imponimus.

§. 17.

Superato insultu, ne is revertatur, therapia pro diversitate caussarum, et pro diverso caractere morbi diversa requiritur.

Sic si causa spasmorum fuerit saburra, sive in ventriculo, sive in tubo intestinali haerens, tunc evacuantia antigastrica indicantur; nisi autocratia naturae produxerit vomitum vel diarrhoeam, aut utrumque, quae evacuationes in hoc casu minime suppressendae, sed tantum facilitandae sunt potu infusi te-

nuis tepidi florum chamomillae, vel tiliae, vel verbasci. Quod ni fiat, pro ratione saburrae turgentis emetica, vel purgans, vel anthelminthica medicina exhibenda est.

Dum indicatio pro emetico adest, in plurimis casibus tartarus emeticus caeteris vomitoriis praefendus est. Solvimus tunc granum unum tartari emetici in uncia una aquae destillatae simplicis, et inde omni quadrante horae uno cochlearculo coffeaceo exhibemus, donec effectus desideratus secutus fuerit.

Saburra deorsum turgente, subin jam clysmata sufficiunt ad eam evacuandam. Adhibemus tunc aquam tepidam cum butyro, vel oleo, vel saccharo, vel mele; vel decoctum furfurum, vel infusum florum chamomillae cum praedictis; et his non sufficientibus clysteri addimus salem communem, vel amarum cochleari uno coffeaceo. Frequentius necessaria sunt purgantia interne assumenda. Hoc scopo neonatis praescribimus syrupum cichorei cum rheo, vel syrupum mannatum, indeque omni hora uno aut duobus cochlearculis coffeaceis exhibemus, donec binae ternevae evacuationes subsequantur. Vel ordinamus carbonatem magnesiae cum cremore tartari et saccharo.

Infantibus adultioribus, alvoque pertinaciter obstipa existente, id quod frequenter locum habet, dum saburra mucosa et verminosa adest, efficaciora purgantia exhibenda sunt. Sic folia sennae, arcanum duplicatum, radicem rhei, radicem jalappae, aut calomelam forma et dosi cuique medicorum notis exhibemus.

Ad saburram verminosam eliminandam; methodus anthelminthica specifica adhiberi debet.

§. 18.

Non raro saburra licet evacuata, sive natura sive arte, adhuc supermanet acidum primarum viarum; hoc in casu indicata sunt sic dicta absorbentia. Qualia sunt: carbonas lixivae seu sal tartari, carbonas sodae, carbonas magnesiaë, imprimis autem pulvis lapidum cancrorum. Postmodum ad secretiones in primis viis corrigendas, digestionemque promovendam, remedia amara et aromatica uti v. c. calamus aromaticus, cortex aurantiorum, semen foeniculi, anisi utilissima sunt.

Ubi morbus characterem energeticum habet, ibi superato etiam insultu methodus antiphlogistica indicata est, jam mitior jam intensior. Hinc praeter vitae regimen antiphlogisticum, nitrum, cremor tartari, tartarus tartarisatus, calomela, subin fomenta frigida, et in morbo intenso ipsa hirudinum applicatio indicatur.

§. 20.

Ubi eclampsia per statum peculiariter abnormem systematis nervosi sustentatur, ibi sic dicta antispas-

medica indicata sunt, quorum praecipua sunt sequentia:

Radix ipecacuanhae dosi refracta exhibita forma pulversis aut infusi.

Flores zinci utiles et ut remedium antispasmodicum et anthelminthicum, qui tenellis ad granum semis ad unum, adultioribus ad grana duo usque quatuor pro nychthemero exhibentur.

Radix Valerianae sylvestris, virtute spasmos sopiente et vermibus adversa excellit. Exhibetur forma infusi, aut ejus aqua destillata tam interne, quam etiam in oenemate.

Spiritus cornu cervi simplex et succinatus interno et in clysmate ad guttas aliquot utiliter adhibetur. Frequenter etiam praescribitur in connubio cum radice valerianae aut herba menthae.

Radix artemisiae vulgaris in pulvere et infuso a pluribus medicis cum utilitate exhibita est. Sic in Hufeland's *Journal der practischen Heilkunde* de 1826 refertur casus infantis dimidii anni, qui jam per duos menses eclampsia divexabatur, non obstantibus pharmacis diversis exhibitis insultus quotidie tres quatuorve recurrebant, tunc exhibebatur: Pulveris radicis artemisiae vulgaris, sachari albi ana grana quinque, quater per diem. Post octo dies spasmi cessarunt omnes; dein per duas septimanas quotidie tantum duo pulveres exhibiti sunt, morbo non amplius recurrente.

Folia aurantiorum, herba menthae, mellissae flores chamomillae forma infusi utiliter non raro porriguntur interne. Postremi etiam in oenemate cum fructu applicantur.

Asa foetida vitello ovi subacta solum in clysmatibus adhibetur.

Camphora, et castoreum infusis ut plurimum adduntur.

Moschus, remedium hoc pretiosissimum in eclampsia infantum princeps antispasmodicum constituit. Dosim hujus pharmaci rite animadvertente experientissimo Richter infantes largam perferunt, ita ut infantibus infra tertium aetatis annum ad granum unum et ultra pro dosi omni hora exhiberi possit.

In casibus individualibus etiam remedia narcotica caute exhibita utilia sunt. In specie id referunt observatores de hyosciamo nigro et de opio. Postremum et in clysmate adhiberi consuevit.

Et methodus Stütziiana consistens in alterno usu salis tartari et opii, aetati infantili accomodata, a pluribus observatoribus utilis deprehensa est.

Hujus loci quoque sunt balnea tepida, addito infuso florum chamomillae, herbis aromaticis et vino. Huc et balnea alcalina, et fomenta tepida aromatica referenda sunt.

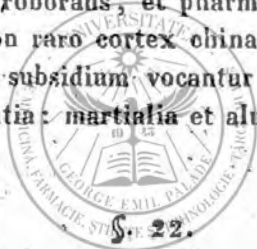
§. 21.

Ubi eclampsia symptoma est febris intermittens, ibi methodus huic feбри conveniens indicata est. In

plurimis tunc casibus utiliter adhibetur cortex peruvianus, ex cujus praeparatis nunc maxime in usu sunt sales chinini, qui tam ori ingeruntur, quam recentissime methodo endermica brachiis aut regioni epigastricae applicantur.

Ubi morbus antagonisticè fuit excitatus, praecipuis per morbos cutis evanidos, ibi irritatio cutis per balnea, per frictiones, per epispastica saepe longiori tempore continuari debet.

Dum morbus per debilitatem veram sustentatur, tunc indicata est methodus roborans. Hoc scopo et vitae regimen roborans, et pharmaca sic dicta roborantia, ipse non raro cortex chinae et ferrum necessaria sunt. In subsidium vocantur quoque frequenter balnea roborantia: martialia et aluminosa.

Dum eclampsia symptoma est alterius morbi, ut encephalitidis, myelitidis, hydrocephali interni, hydrothoracicae, tunc morbus protopathicus principalem in cura attentionem requirit.

Complicationes forte praesentes debite eruendae et convenienter tractandae sunt.

§. 23.

Sub cura reconvalescentiae ex eclampsia ad morbi recidivam praecavendam, singularem attentionem

requirunt caussae individuales, quae morbum vix ex-
antlatum generarunt; his suo modo obveniendum est.
Postmodum tractamen characteri morbi praegressi,
complicationibus forte praesentibus et morbis posthu-
mis forsitan relictis conveniens sit.

...
 ...
 ...
 ...
 ...

T h e s e s.

- I. Actio narcoticorum non vino sed frigori
equiparanda.**
- II. Generatio aequivoca sine dubio fit.**
- III. Tracheitis acuta infantum, et asthma acu-
tum periodicum Millari, morbi distincti sunt.**
- IV. Ruptura uteri non est semper lethalis.**
- V. Vis naturae medicatrix indubie existit.**
- VI. Narcotica statui septico adversantur.**
- VII. Non omnis struma scrophulosa est.**
- VIII. Partus serotinus concedendus.**
- IX. Vermes intestinales saepe quidem insontes
sunt, ex Aetiologia tamen non delendi.**
- X. Vinum generosum rite adhibitum ad reme-
dia praestantissima spectat.**
- XI. Synchronotomia ex serie operationum chi-
rurgico - obstetriciarum eliminanda.**
- XII. Medicus eclecticus sit.**

XIII. Digestio cum fermentatione et respiratio cum combustione certo sensu comparari possunt.

XIV. Hydrargyrum syphilidem specificè sanat.

XV. Epilepsiam simulatam a vera, attentus medicus facile distinguet.

